

ECONOMY

Serhii Arkhypenko, Postgraduate Student

*Educational and Scientific Institute of Management,
Technology and Legal Sciences
of the National Transport University
Kyiv, Ukraine*

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4197-0598>

Olena Tsvirko, Doctor of Economic Sciences, Professor

*Educational and Scientific Institute of Management,
Technology and Legal Sciences
of the National Transport University
Kyiv, Ukraine*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3391-942X>

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-569-3-1>

FROM WORDS TO ACTION: UKRAINE'S PATH TO EUROPEAN INTEGRATION

ВІД СЛІВ ДО ДІЙ: ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИЙ ШЛЯХ УКРАЇНИ

У 2024 році Міністерство розвитку громад та територій зосередило зусилля на поглибленні євроінтеграційних процесів, зміцненні співпраці з міжнародними партнерами з питань відновлення, розвитку міжмуніципального співробітництва та підвищенні рівня енергетичної ефективності. У процесі європейської інтеграції одним із ключових напрямів діяльності стало системне наближення національного законодавства до правової бази Європейського Союзу.

Упродовж 2024 року особлива увага приділялася активізації міжнародного співробітництва як на міжурядовому рівні, так і в площині міжрегіонального та міжмуніципального партнерства. Було досягнуто формування нових зв'язків між українськими громадами та регіонами і муніципалітетами інших країн, що дало можливість створити підґрунтя для спільної реалізації проєктів у сфері відновлення та розвитку територій [1].

За інформацією Міністерства розвитку громад та територій, у 2024 році на реалізацію проєктів відновлення та розвитку було залучено понад 1,115 млрд доларів США [2]. Це стало результатом послідовної роботи у сфері міжнародного партнерства, ефективної координації з донорами та інституційної спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування реалізовувати відповідні програми.

У 2024 році було укладено 16 меморандумів про взаєморозуміння та наміри з іноземними партнерами, що засвідчує активізацію міжнародної взаємодії у сфері відновлення та розвитку. Крім того, розроблено плани реалізації для 26 міждержавних безпекових угод, укладених з країнами-партнерами. У межах конкурсу Програми Європейського Союзу «Механізм «Сполучення Європи» було схвалено надання грантового фінансування для реалізації чотирьох транскордонних інфраструктурних проєктів на загальну суму близько 52 млн. євро, що сприятиме посиленню інтеграції України в європейський транспортний простір [1, 2].

Також вперше за шість років відбулося засідання Транспортного діалогу високого рівня між Україною та Європейським Союзом, яке сприяло прискоренню та поглибленню співробітництва у всіх ключових аспектах транспортної політики.

Міністерство розвитку громад та територій стало одним із небагатьох державних органів, що ініціювали проведення прескринінгу – процесу адаптації українського законодавства до вимог Європейського Союзу, зокрема у сферах транспорту та логістики, які є стратегічно важливими для національного розвитку [3].

За період 2024 року було організовано два спільні засідання Наглядового комітету за участю данської сторони, що відіграє важливу роль у координації співпраці між містом Миколаїв, Миколаївською областю та Королівством Данія. Також, було започатковано низку нових партнерств і форм міжрегіонального співробітництва між українськими містами та регіонами й адміністративно-територіальними одиницями Франції, Німеччини, Італії, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, Сполучених Штатів Америки, Республіки Албанія, Республіки Хорватія та Республіки Польща. Вказані форми міжнародної взаємодії покликані сприяти процесам відновлення та сталого розвитку України [1, 2].

У 2025 році заплановано продовження системної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями за ключовими напрямками, що є пріоритетними для Міністерства розвитку громад та територій. Зокрема, заплановано реалізацію проєктів з відновлення критичної інфраструктури, розвитку розподіленої енергетики та підвищення енергоефективності, відбудови житлового фонду, об'єктів освіти й охорони здоров'я, а також будівництва захисних укриттів [1].

Ключовим завданням на 2025 рік є організація та проведення четвертої Міжнародної конференції з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference, URC), яка запланована на липень 2025 року в місті Рим, Італія [2]. Центальною темою конференції визначено відновлення територіальних громад і регіонів України. Особлива увага буде приділена зміцненню інституційної спроможності громад та регіонів, їхній ролі в реалізації відновлювальних проєктів, ефективному розподілу фінансових ресурсів, а також у процесах реформування та євроінтеграції України. Важливою складовою конференції стане обговорення ролі міжнародного партнерства, зокрема – співпраці між українськими територіальними громадами та їхніми європейськими містами-побратимами.

Аналіз діяльності Міністерства розвитку громад та територій України у 2024 році засвідчив посилення інституційної спроможності державного управління у сфері регіонального розвитку, відновлення та євроінтеграції. Ключовими векторами політики стали нормативна гармонізація з *acquis* Європейського Союзу, розширення міжнародної співпраці, а також впровадження нових підходів до територіального управління з урахуванням децентралізації.

У сфері євроінтеграції відбулися зрушення, зокрема шляхом проведення прескрінінгу законодавства в галузях транспорту та логістики, що є стратегічно важливими для забезпечення мобільності, логістичної безпеки та економічної інтеграції України. Одночасно було зафіксовано якісне розширення участі України в європейських ініціативах, зокрема в програмах ЄС, таких як «Механізм «Сполучення Європи», що дозволяє не лише залучати зовнішнє фінансування, а й включатися у спільне стратегічне планування інфраструктурного розвитку.

Міжнародне партнерство на субнаціональному рівні проявилось у створенні широкої мережі міжмуніципального співробітництва. Це

сприяє практичній імплементації принципів багаторівневого врядування та формуванню нових механізмів міждержавної взаємодії через участь місцевого самоврядування. Укладені меморандуми та транскордонні проєкти демонструють здатність територіальних громад виступати суб'єктами міжнародної взаємодії в рамках складних післякризових процесів.

Важливим досягненням є обсяг залучених фінансових ресурсів, що свідчить про ефективну комунікацію з донорами, прозорість процедур, а також наявність дієвих управлінських інструментів на всіх рівнях реалізації політик.

Для підвищення ефективності реалізації політики відновлення та євроінтеграції доцільно зосередити увагу на інституційному зміцненні спроможності територіальних громад до участі в міжнародних проєктах, зокрема через удосконалення нормативно-правової бази міжмуніципального співробітництва, розвиток системи підвищення кваліфікації місцевих управлінців та створення механізмів підтримки партнерських ініціатив. Необхідно продовжувати гармонізацію національного законодавства із правом ЄС у сферах транспорту, енергетики та регіонального розвитку, що сприятиме інтеграції України в єдиний європейський простір.

З огляду на зростаючий обсяг міжнародної допомоги, важливо забезпечити сталість та прозорість процесів планування й реалізації проєктів відбудови. Для цього доцільно впровадити комплексні механізми стратегічного управління та моніторингу ефективності використання фінансових ресурсів, а також посилити науково-аналітичний супровід політик регіонального розвитку. У довгостроковій перспективі варто інституціоналізувати співпрацю з європейськими партнерами на рівні громад через створення постійних платформ партнерства, що дозволить закріпити результати міжнародної взаємодії й сприяти сталому розвитку територій.

Література:

1. Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <https://mindev.gov.ua/> (дата звернення: 30.05.2025)
2. Міністерство розвитку громад та територій України. Відповідь на електронний запит стосовно європейської інтеграції у сфері залізничного транспорту, від 04.04.2025.
3. Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 28.05.2025)